

Баланың балабақшаға бейімдер

КОНСУЛЬТАТИВТІ ПУНКТКЕ АРНАЛҒАН КЕҢЕС

Педагог психолог: Ш.Е.Гилимғалиева

Баланың балабақшаға бейімделуі – бала үшін маңызды және күрделі процесс, ол баланың жаңа ортаға, ережелерге және күн тәртібіне үйренуіне байланысты. Бұл кезеңде бала психологиялық және физикалық тұрғыдан дайындықты қажет етеді, сонымен қатар ата-аналар мен тәрбиешілердің қолдауы үлкен рөл атқарады.

Балабақшаға бейімделудің негізгі аспектілері:

1. Әлеуметтік бейімделу: Бала жаңа балалармен, тәрбиешілермен қарым-қатынас орната бастайды. Бейімделу кезеңінде ол өзіне жаңа ортада қалай әрекет ету керектігін үйренеді.
2. Эмоционалдық тұрақтылық: Баланың сезімдері мен эмоцияларын түсініп, оған қолдау көрсету маңызды. Бейімделу кезінде балаларда қорқыныш, мазасыздық, тіпті кейде жылау байқалуы мүмкін.
3. Күн тәртібіне үйрену: Балабақшада нақты күн тәртібі болады, бұл балаға тамақтану, ұйықтау және ойнау уақытын тұрақты түрде қабылдауды үйретеді.
4. Тәрбиелеу мен білім беру процесіне қатысу: Балабақшадағы ойындар мен сабақтар баланың ақыл-ойын дамытып, шығармашылық қабілеттерін арттыруға көмектеседі.

Бейімделу кезеңінің ерекшеліктері:

- Балаға жаңа тәртіп пен талаптарға үйрену үшін уақыт қажет. Әр балада бұл процесс әртүрлі болады: біреулер бірнеше күнде үйренсе, басқаларына бірнеше апта немесе ай қажет болуы мүмкін.
- Ата-аналар бұл кезеңде балаға ерекше көңіл бөліп, оның жаңа ортаға деген қызығушылығын оятуға тырысуы керек.

Баланың балабақшаға бейімделуі бірнеше кезеңнен тұрады. Бұл кезеңдер әр балада әртүрлі уақытты алуы мүмкін, бірақ әдетте барлығы мынадай

сатылардан өтеді:

1. Алғашқы танысу (Бірінші кезең)

- Ұзақтығы: Бірнеше күннен екі аптаға дейін.
- Сипаттамасы: Бала жаңа ортаға алғаш рет келеді. Бұл кезеңде ол тәрбиешілерді, балаларды және ортаны танып біледі. Балалар көбіне алғандаушылық сезінеді, жылайды немесе ата-анасынан ажырағысы келмейді. Бала үшін жаңа ережелер мен тәртіпті қабылдау қиын болуы мүмкін.
- Ата-ананың рөлі: Балаға балабақшаның жағымды жақтарын түсіндіру, оны қызықтыру, қолдау көрсету.

2. Бейімделу кезеңі (Екінші кезең)

- Ұзақтығы: Бірнеше аптадан бір айға дейін.
- Сипаттамасы: Бала ортаға үйрене бастайды, бірақ әлі де эмоционалдық тұрақсыздық байқалуы мүмкін. Бұл кезеңде бала тәрбиешілермен және балалармен қарым-қатынас орната бастайды, күн тәртібіне біртіндеп бейімделеді. Көптеген балалар осы кезеңде жиі ауыруы мүмкін, өйткені стресстік жағдай иммундық жүйеге әсер етеді.
- Ата-ананың ролі: Баланың жаңа күн тәртібіне үйренуін қадағалау, оған демеу беру, күнделікті тәртіпті сақтауға көмектесу.

3. Тұрақтану кезеңі (Үшінші кезең)

- Ұзақтығы: Бірнеше ай.
- Сипаттамасы: Бала балабақшаның күн тәртібіне және тәрбиешілермен қарым-қатынасқа толық бейімделеді. Бұл кезеңде бала балабақшаға баруға дағдыланады, жаңа достар табады, ойындарға белсенді қатысады және өзін сенімді сезіне бастайды. Бейімделу процесі аяқталып, бала өзін жайлы сезінеді.
- Ата-ананың рөлі: Балаға сенімділік беру, оның жетістіктерін мақтап, көтермелеу.

4. Толық бейімделу (Төртінші кезең)

- Ұзақтығы: 3 айдан 6 айға дейін.
- Сипаттамасы: Бала балабақшаға толық бейімделеді. Ол күнделікті күні тәртібін жақсы түсініп, балабақшада өзін жайлы сезінеді. Тәрбиешілермен және балалармен тұрақты қарым-қатынас орнатып, топтағы іс-шараларға белсенді қатысады. Бұл кезеңде бала өз эмоцияларын жақсы басқарады және бейімделудің стресстік факторларын азаяды.
- Ата-ананың рөлі: Баланың эмоционалдық жай-күйін бақылау, оның дамуына және оқу-ойын процесіне белсенді қатысуын ынталандыру.

Осы кезеңдерді дұрыс бақылап, ата-аналар мен тәрбиешілер бірлесе жұмыс істесе, баланың бейімделу процесі жеңіл әрі сәтті өтеді.

Бейімделу процесін жеңілдету жолдары:

- Алдын ала дайындық: Баланы балабақшаға дейін қысқа уақытқа апарып, оны жаңа орынмен таныстыру.
- Үйде күн тәртібін қалыптастыру: Балабақшадағы тәртіпке ұқсас күн тәртібін үйде орнату.
- Позитивті қолдау: Балаға оның жаңа достары мен ойындарын қызықты түрде әңгімелеу, оны жаңа ортаға қызықтыру.

Ата анаға кеңесі

Балабақшаға бейімделу кезінде ата-аналардың рөлі өте маңызды. Олар баланың жаңа ортаға тез және оңай бейімделуіне көмектесуі үшін бірнеше кеңестерді ескергені жөн.

Ата-аналарға бейімделу процесіне қатысты кеңестер:

1. Балабақшаға алдын ала дайындық жасаңыз

- Балабақшаға барар алдында баланы физикалық және эмоционалдық тұрғыдан дайындаңыз.
- Үйде балабақшадағы күн тәртібіне сәйкес күн тәртібін құрыңыз. Мысалы, ұйқы мен тамақтану уақытын реттеңіз.
- Балаға балабақша туралы жағымды әңгімелер айтыңыз, онда қызықты ойындар мен жаңа достар табатынын түсіндіріңіз.

2. Алғашқы күндері қысқа уақытқа қалдырыңыз

- Алғашқы күндері баланы балабақшада қысқа уақытқа қалдырып, оны біртіндеп ұзарту арқылы баланың жаңа ортаға үйренуіне мүмкіндік беріңіз.

3. Балаға қолдау көрсетіңіз

- Баланың балабақшаға барар алдында өзін сенімді сезінуі үшін оған қолдау көрсетіңіз. Жылы сөздер айтып, оны жігерлендіріңіз.

4. Қоштасуды жеңілдетіңіз

- Қоштасу кезінде ұзақ тұрып қалмаңыз, бірақ жылдам да болмаңыз. Баламен жылы қоштасып, қай уақытта келетініңізді нақты айтыңыз. Бұл балаға сенімділік береді

5. Баланың бейімделу уақытына шыдамды болыңыз

- Әр бала үшін бейімделу процесі әртүрлі болады. Біреулер бірнеше күнде үйренсе, басқаларына бірнеше апта немесе ай қажет болуы мүмкін.
- Баланың бейімделуін асықтырмаңыз, оған өз қарқынымен үйренуіне мүмкіндік беріңіз.

6. ПОЗИТИВТІ ҚАТЫНАС САҚТАҢЫЗ

- БАЛЛАБАҚШАҒА БАРУДЫ ПОЗИТИВТІ ЖАҒЫНАН КӨРСЕТІҢІЗ.
БАЛАНҒЫЗДЫҢ ТАБЫСТАРЫН АТАП ӨТІП, ОНЫҢ ЖЕТІСТІКТЕРІН МАДАҚТАҢЫЗ.
- БАЛЛАҒА БАЛЛАБАҚШАДА БОЛАТЫН ҚЫЗЫҚТЫ ШАРАЛАР МЕН ОЙЫНДАР ТУРАЛЫ ӘНГІМЕЛЕНІЗ, ОНЫҢ ЫНТАСЫН ОЯТЫҢЫЗ.

7. ТӘРБИЕШІЛЕРМЕН ТЫҒЫЗ БАЙЛАНЫСТА БОЛЫҢЫЗ

- ТӘРБИЕШІЛЕРМЕН ҮНЕМІ БАЙЛАНЫСТА БОЛЫП, БАЛАНҒЫЗДЫҢ ЖАҒДАЙЫ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ АЛЫҢЫЗ. БҰЛ СІЗГЕ БАЛАННЫҢ БЕЙІМДЕЛУІН ТҮСІНУГЕ ЖӘНЕ ОҒАН ҚАЖЕТТІ ҚОЛДАУ КӨРСЕТУГЕ КӨМЕКТЕСЕДІ.
- ЕГЕР БАЛЛАДА ҚИЫНДЫҚТАР ТУЫНДАСА, ТӘРБИЕШІЛЕРМЕН БІРГЕ ШЕШІМІН ТАБУҒА ТЫРЫСЫҢЫЗ.

қажет ететін маңызды процесс.

көрсетуі бұл процесті жеңілдетеді.

